

Caularthron bicornutum

NEITSYT MARIAN ORKIDEA

TRINIDADISTA TUOTU katleijaa paljon muistuttava orkidea kukki 1834 Yorkshiren eteläosassa sijaitsevan Wentworthin linnan kasvihuoneessa. Taitavana orkideankasvatustajana tunnettu puutarhuri Joseph Cooper kiinnitti siihen nimilapun *Cattleya* n.sp. ja lähetti tunnistettavaksi RHS:n W.J. Hookerille. Tämä kuvasi lajin John Lindleyn ehdotuksesta *Epidendrum*-sukuun nimellä *E. bicornutum* (Curtis's Botanical Magazine 61: t. 3332, 1834). Myöhemmin laji siirrettiin *Diacrium*-sukuun, nykyisin se lasketaan kuuluvaksi pieneen *Caularthron*-sukuun. Kukan tuoksua kuvattiin ajan muotikasvin persianiiriksen hienostuneeksi tuoksuksi.

Kuvaus

*Caularthron bicornutum*in kasvialueeseen kuuluvat Kolumbia, Trinidad, Guyana, Surinam, Venezuela ja Brasilian pohjoisosa. Laji kasvaa epifyyttinä korkeiden puiden oksilla rannikko- tai joenrantametsissä 200–750 metrin korkeudella. Kasvu-ympäristö on koko vuoden lämmin ja kostea, kasvin saaman

valon määrä on runsas. Vanhoissa ontoissa varsimukuloissa elää usein kasvia suojelevia muurahaisia, jotka saavat palkakseen kukintovarten erittyviä makeita nestepi-saroita.

Täysi-ikäinen kasvi on kookas. Noin 30 sentin korkuisen varsimukulan yläosassa on 2–3 kovaa, nahkamaista lehteä, jotka ovat kapeita ja reilun vaaksan pituisia. Varsimukulan valmistuttua ylimmän lehden tyven suojista kasvaa kukintovarsi, joka voi venyä jopa 60 sentin mittaiseksi. Siihen avautuu 4–20 valkoista, noin viiden sentin läpimittaista kukkaa. Kapean, kolmiosaisen huulen alaosassa on punaisia pilkkuja, yläosassa keltaisia. Kukat avautuvat muutama kerrallaan, joten kukinta venyy viikkojen mittaiseksi. Kuvat eivät tee oikeutta kasvin kristallin tavoin valoa taittaville kukille.

*Caularthron bicornutum*ia on käytetty jonkin verran risteymissä. Tunnetuin näistä lienee *Iwanagara*, nykyinen *Jackfowlieara Appleblossom*, jonka perimässä ovat mm. *Laelia albida*, *Rhyncholaelia glauca* ja *Guarianthe*

aurantiaca. *C. bicornutum* dominoi risteymän väriä, joten jälkeläiset ovat useimmiten valkokukkaisia, mutta keltaistakin jalostuslinjaa alkaa olla saatavilla.

Kasvatus

Zoja Pienimäki hankki *Caularthron bicornutum*in toiselta harrastajalta syksyllä 2013. Jakotaimi kukki ensimmäisen kerran kevä-talvella 2014, kukinta kesti toista kuukautta. Kesällä kasvoi kaksi uutta varsimukulaa, ja niihin kumpaankin kehittyi syksyn mittaan kukintovarret. Ensimmäinen kukka avautui helmikuun lopussa. Isommassa versossa oli seitsemän kukkaa, pienemmässä kolme. Kasvin pitempi verso on tyvestä ylimpään nappuun 42 senttiä, siitä kukintovarren osuus on 23 senttiä.

Zojan *Caularthron bicornutum* kasvaa kaarna-hiili-seoksessa hyvin pienessä ruukussa, joka on ripustettu orkidealaskikoon aivan loisteputkivalojen alapuolelle. Ruuku upotuskastellaan kahden viikon välein vedessä, jossa on hiukan Rain Mix -ravinnetta.

Teksti ja kuva OILI PENTINSAARI

Warner, R., Williams, B.S., *The orchid album*, vol. 1885: t. 157 (1885) [J.N. Fitch]